

ф. Р–3498 (Виконавчий комітет Ватутінської сільської ради Звенигородського району), ф. Р–1596 (Тальнівська районна інспектура ЦСУ обласного статистичного управління Київської обл.), ф. Р–873 (Чигиринська районна інспектура ЦСУ обласного статистичного управління Кіровоградської обл.) та ін.

У Державному архіві Полтавської обл. для розкриття проблеми цінними є документи таких фондів: ф. Р–4298 (Відділ народної освіти виконкому Полтавської облради), ф. Р–4388 (Відділ охорони здоров'я виконкому Полтавської облради), ф. Р–5299 (Відділ охорони здоров'я виконкому Кобеляцької райради), ф. Р–4808 (Відділ охорони здоров'я виконкому Диканьської райради), ф. Р–8151 (Оржицький районний будинок культури виконкому Оржицької райради) та ін.

У Державному архіві Кіровоградської обл. корисними для дослідження є матеріали таких фондів: ф. Р–3082 (Управління у справах сільського і колгоспного будівництва при виконкомі Кіровоградської облради), ф. Р–3175 (Відділ народної освіти виконкому Кіровоградської облради), ф. Р–5983 (Відділ охорони здоров'я виконкому Кіровоградської облради), ф. Р–5051 (Планова комісія виконкому Кіровоградської облради), ф. Р–5115 (Кіровоградська обласна санітарно-епідеміологічна станція), ф. Р–285 (Виконавчий комітет Маловисківської райради), ф. Р–1304 (Виконавчий комітет Добровеличківської райради), ф. Р–5989 (Виконавчий комітет Гайворонської райради), ф. Р–1309 (Виконавчий комітет Долинської райради), ф. Р–2860 (Виконавчий комітет Кіровоградської облради) та ін.

Автентичні документи в зазначених архівах засвідчують, що відбудова житлово-побутової сфери села центральних областей України характеризувалася труднощами й недоліками, які визначалися широким спектром чинників, породжених наслідками війни та окупації, умовами повноенної п'ятирічки та адміністративно-командної системи.

Аналіз архівних документів дозволяє зробити висновки, що у післявоєнний період колгоспне селянство центральних областей України стало об'єктом визиску радянської податкової політики, жорстокої експлуатації в громадському господарстві колгоспів, позаекономічного примусу, а матеріальні умови його життя були незадовільними. Крім цього, джерела свідчать, що політика радянської влади у всіх галузях соціально-побутової сфери села відзначалася активною законодавчо-розпорядчою та багатопланою виконавчо-організаторською діяльністю. Хоча через об'єктивні обставини та суб'єктивні причини, заходи соціально-побутового забезпечення сільського населення центральних областей України в оскреслений період повною мірою реалізовані не були.

Значний масив архівних матеріалів підтверджує, що в забезпеченні матеріально-технічної бази соціальної сфери держава робила ставку на обмежені прибутки колгоспів, громадську ініціативу та ентузіазм селян. Це стримувало, а часто й унеможливило ефективну відбудову і розвиток соціальної інфраструктури в сільській місцевості центральних областей України. Так, документи свідчать, що державні й партійні органи післявоєнних років у примусовому порядку зобов'язували місцеві організації та керівників установ підтримувати почин житомир'ян (так званий, «народний рух»), вишукувати матеріали і трудові резерви на місцях для відродження зруйнованої інфраструктури.

Офіційні документи – звіти, доповідні записки, довідки, статистичні викладки, таблиці, протоколи, листування з партійними й радянськими органами тощо відображають переважно спроби влади вирішити «селянське

питання». Залучені документи дозволяють показати міру ефективності державної системи й методи, які застосовували сталінський режим в умовах післявоєнної руйнації.

Аналіз архівних документів переконає, що документи інформаційного характеру загалом характеризуються точністю датування, достовірністю, конкретністю, але відображають погляд на селянство та соціальні процеси на селі однобічно, тобто такими, якими їх бачили представники партійних і державних органів, адміністративного апарату, різноманітних відомств. Цей недолік менше притаманний протокольным документам, які подекуди віддзеркалюють ставлення сільських людей до влади та її соціальної політики. Особливу цінність у цьому контексті мають скарги й звернення сільських жителів до керівних органів, посадових осіб, засобів масової інформації та спецповідомлення воєнної цензури, підготовлені для вищих посадовців республіки, котрі відклалися у фондів ЦДАГО України (Оп. 30, Спр. 1444, 1443) [1; 2]. Попри деяку суб'єктивність авторів, останні документи залишаються чи не єдиним правдивим джерелом для вивчення соціально-психологічної атмосфери та політичних настроїв на селі в досліджуваній період.

Цінним джерелом є також документи епістолярного жанру, наприклад, матеріали перлюстрації (ЦДАГО України. – Ф. 1. – Оп. 23. – Спр. 2359) [3] приватного листування, підготовленої відділом воєнної цензури Наркомату (Міністерства) державної безпеки за 1945–1946 рр. Останні не повною мірою можуть вважатися матеріалами особистого походження, бо є уривками з приватного листування селян зі скаргами на складні матеріально-побутові умови та продовольчі нестатки, підготовлені як інформація про настрої громадян органами держбезпеки для першого секретаря ЦК КП(б)У.

Таким чином, лише комплексне залучення архівних матеріалів, зіставлення їх з іншими джерелами, критичний аналіз та оцінка дозволяють дослідити основні аспекти проблеми, оцінити тогочасні події та факти з різних позицій.

1. *Центральний державний архів громадських об'єднань України (далі – ЦДАГО України).* – Ф. 1. – Оп. 30. – Спр. 1444.
2. *ЦДАГО України.* – Ф. 1. – Оп. 30. – Спр. 1443.
3. *ЦДАГО України.* – Ф. 1. – Оп. 23. – Спр. 2359.

Tereshchenko T.V. The social condition in the village of the Ukraine central region during the period of reconstruction (the 1943–1950th) in the archival sources. In the article are analysed the archival sources about the reconstructions and development of the life condition in the countryside of the Ukraine central region in the 1943–1950th.
Key words: social (life) condition of countryside, sources base, archival materials, villager, kolkhoznik

Л. Г. Тупчієнко-Кадирова

ДІЛОВОДНИЙ РІВЕНЬ ЗВ'ЯЗКІВ (на прикладі документів з архівної творчої спадщини композитора Юлія Мейтуса)

Розглянуто діловодні документи, з'ясовано основні елементи структури їхнього тексту, виділені ті з них, що мають потенційну пошукову привабливість для істориків.

Ключові слова: Юлій Мейтус, діловодні документи, структура тексту

Введення повних текстів історичних джерел і їх репрезентація пошуковими ознаками залишається й досі актуальними завданнями. Особові фонди митців, відзеркалюючи їхнє творче, громадське, особисте життя та, пов'язаних із ними, суб'єктів (людей, установ),

часто містять різноманітні документи. Їхнє групування є одним з етапів і методів дослідження, яке дозволяє заглиблюватись у форму і зміст документів. У цій архівній творчій спадщині (АТС) відомого українського радянського композитора Ю. Мейтуса (1903–1997) нами розглянуто різні види зв'язків між суб'єктами листування: сімейні, міжособисті, професійні, творчі, офіційні, ділові, суспільні. Проте, саме діловодні зв'язки авторів і кореспондентів документів нами ще не розглядалися. Оскільки діловодні документи виникають для «документування управлінської діяльності» [1, 2], їхніми суб'єктами є фізичні й юридичні особи, представниками останніх виступають посадові особи. Основна мета зв'язків, що виникають, – здійснення управлінської дії. У статті ми надаємо тексти або текстові фрагменти (ТФ) документів, які ще не публікувалися, структурні елементи (СЕ) тексту та виділяємо ті з них, що потенційно містять привабливість для здобувачів історичної інформації (з прицілом на розташування й пошук в Інтернет-середовищі). Тому для прикладів обрано різні види документів, що розташовані за хронологією. Тексти або ТФ і СЕ надаються варіантами: текст і список СЕ; СЕ в середині тексту (СЕ виділені жирним шрифтом, кожен – з великої літери). Персона, організація (чи установа), назва документа і його суть (наприклад, «Заява про матеріальну допомогу») є в усіх документах, тому у списку СЕ не повторюються.

№ 1

Мейтус Ю.С. Заява в Музичний фонд про матеріальну допомогу, від 21 липня 1944 р. [2, 92]. Написано чорними чорнилами, які трохи згасли. Деякі важливі рядки підкреслені червоним, синім, простим олівцем. У верхньому правому куті простим олівцем написано: «29/VII-44 г.». Музичний фонд – це громадська організація, утворена при Союзі композиторів СРСР 1939 р. для сприяння композиторам і музикознавцям в їх творчій діяльності, підвищенні кваліфікації й майстерності, в т.ч. й для вирішення їхніх матеріальних проблем [3, 804–805].

Текст. «Правлению Музфонда Союза ССР Члена Музфонда композитора Мейтуса Юия Сергеевича
Заявление

В октябре 1941 г. я эвакуировался с семьей из г. Харькова. По приезде в Алма-Ата я обратился в Музфонд СССР с просьбой оказать мне помощь в связи с эвакуацией. От Укр[аинского]. отделения Музфонда помощи не получил в виду срочного отъезда. В ответ на мою телеграмму т. Атовмян перевел мне в Алма-Ата 2000 руб. Летом 1943 г. на эту сумму была прислана авизовка в Укр[аинское]. отделение Музфонда и эти деньги мне засчитали, как возвратную ссуду. Поскольку Музфонд оказывал всем композиторам возможную помощь во время эвакуации, я же таковой ни от кого не получил, обращаюсь с просьбой к правлению Музфонда зачесть высланные мне 2000 руб. полностью или частично не как возвратную ссуду, а как материальную помощь в связи с эвакуацией. Ваше решение прошу направить Украинскому отделению Музфонда. Юл.[ий] Мейтус[.] 21 июня 1944 г. г. Киев». [Резолюція в лівому верхньому куті]: «На правл[ение]»; [резолюція внизу олівцем]: «Задолж[енности]. нет бухгалтер [подпись]».

СЕ: Події особистого й професійного життя (фінансові питання).

№ 2

Постанова Правління Музфонда про матеріальну допомогу Ю. С. Мейтусу, від 27 вересня 1944 р. [2, 113].

ТФ. «Протоколы заседаний правления и материалы к ним Т. II <...>

Протокол № 13 заседания Правления Музыкального Фонда СССР от 27 сентября 1944 года <...> Повестка дня: <...> 14. Рассмотрение материалов Украинского отделения Музфонда <...> Постановили <...> 8. Разрешить выдачу т. МЕЙТУС дополнительной возвратной ссуды в размере 5.000 р[у]б[лей].».

СЕ: Події професійного життя (фінансові питання).
№ 3

Мейтус Ю. С. Особистий листок по обліку кадрів, 15 листопада 1946 р. [4, 3–4].

Папір світло-коричневого кольору, написано чорними чорнилами, виправлення в п. 32 – простим олівцем. Пункти листка збігаються з СЕ, тому виділені жирним шрифтом.

Деякі СЕ та ТФ. «1. Прізвище Мейтус ім'я Юлій по-батькові Сергеевич»; «2. Стать м.[ужчина? мужской?];» «3. Рік і місяць народження «1903 янв[арь]»; «4. Місце народження за старим адм[іністративним] поділом г. Елисаветград Херс.[онской] губ.[ерний];» «б) за існуючим адм[іністративним] поділом г. Кіровоград»; «5. Національність єврей»; «6. Соц.[іальне] походження: <...> б) основное заняття батьків до Жовтневої революції отец – врач мать – домохозяйка»; «7. Основна професія (заняття) композитор» стаж роботи за цією професією 20 лет»; «8. Соц.[іальний] стан»; «9. Партиїність беспартийный»; «10–15 [СЕ, які стосуються відношення до ВКП(б), ВЛКСМ]»; «16. Член якої профспілки і з якого року профсоюзу «Рабис» с 1920 г.»; «17. Освіта высшее Назва учебного закладу (вузу, втузу, техникуму, комвузу, школи і ін.) і його місцезнаходження Елисаветгр.[адская] Гимназия Дата (м-[ісяць], рік) вступу 1911, закінчення або вибуття 1919 закінчив чи ні да», «Харьк.[овский] Музык.[ально]-драматич.[еский] институт Дата (м-[ісяць], рік) вступу 1923, закінчення або вибуття 1933 закінчив чи ні да», Яку (вузьку) спеціальність дістав у результаті закінчення вищого або спеціального середнього учебного закладу композитора; «18. Вчений ступінь (звання) не имею»; «19. Чи має наукові праці і винаходи нет (перелік наукових праць і винаходів, з зазначенням, з яких питань і де були надруковані, необхідно дати окремо). список сочинений прилагается»; «20. Чи був за кордоном (включаючи службу в Червоній Армії) да Число м-[ісяць], рік з якого часу 1930 апр.[ель] по який час 1930 июль В якій країні (вказати місто) в Берліне Мета перебування за кордоном научно-творческая командировка Наркомпроса УССР»; «21. Виконувана робота з початку трудової діяльності (включаючи військову службу) Число м-[ісяць], рік вступу «1923 Харьк.[овский] Оперный театр – концертмейстер, 1924 », «1924 Харьк.[овский] театр Пролеткульт зав.[едующий] муз.[ыкальной] частью»? «с 1926 г. занимаюсь исключительно творческой работой»; «22. Робота за сполученням (в момент заповнення особистого листка)»; «23. Участь в <...> виборних органах»; «24. Знання іноземних мов і мов народностей СРСР іноземних слабо немецкий, французский народностей СРСР добре русский, украинский»; «25–31. СЕ про участь у революційному, партизанському русі нет; про службу у Червоній Армії не служил; про участь у Громадянській, Вітчизняній війні нет; чи був у полоні нет; чи служив у військах або установах білих урядів нет; чи був на тимчасово окупованій території нет; «32. Відношення до військового обов'язку: категорія обліку запас 2ой очереди група обліку нко[закреслено] св, склад рядовий [закреслено] солдат, військово-облікова спеціальність № 133, чи приписаний до військової частини нет,

<...> найменування райвійськкомату за місцем проживання військовозобов'язаного Сталинский РВК, знято з військового обліку нет, чи надано відстрочку вид призову на воєнний час да, якщо надана, то до якого часу 31 XII [19]45, чи перебуває на спеціальному обліку да»; «33. Стан здоров'я <...> здоров»; «34. Які нагороди і заохочення має після Жовтневої революції Коли 9 апр[еля] 1944 Ким Указом Верх. [овного] Совета Туркм.[енской] ССР За що За видаючієся заслуги в обл.[асти] развития туркм.[енского] иск.[усства] и образц.[овую] работу по подготовке и воспит.[анию] нац.[иональных] кадров Чим нагороджений Звание Заслуж.[енного] деят.[еля] искусств Туркм.[енской] ССР и почетной грамотой», Коли 22 декабря 1945 г., Ким Указом Председ.[ателя] Верх.[овного] Совета ССР, За що За добл.[естный] и самоотверж.[енный] труд в период Великой Отеч.[ественной] войны Чим нагороджений медалью «За доблестный труд в Великой Отечеств.[енной] войне»; «35. Чи притягався до судової відповідальності <...> нет»; «36. Чи мав партстягнення нет»; «37. Родинний стан в момент заповнення особистого листка (перерахувати склад родини) жена – Васильева А. И., сын Владимир 9 л.[ет], отец Мейтус С. С., мать Мейтус Е. И.»; «Домашній адрес Киев Владимирская XX, кв. X»; «(Дата заповнення) 15 ноября 1946 р.»; «Особистий підпис (писати розбірливо) Юл. Мейтус»; «Місце для печатки»; Підпис тов. засвідчую; «Секретар партійного комітету, партбюро»; Дата засвідчення.

№ 4

Постанова Правління Музфонда про матеріальну допомогу Ю. С. Мейтусу, від 17 вересня 1947 р. [5, 1].

ТФ. «Протоколи засіданий правління и матеріали к ним Т. II. <...>

Протокол № 6 засідання Правління Музфонда СССР от 17 сентября 1947 года г. Москва <...> Повестка дня: 1. Разбор заявлений членов Музфонда. <...> Слушали: <...> Разбор заявлений членов Музфонда. а) Заявления членов Музфонда об установлении пособия во время творческой работы. <...> ПОСТАНОВИЛИ: <...> предоставит пособие на время творческой работы следующим членам Музфонда. <...> МЕЙТУС Ю. С. Написание оперы «Молодая гвардия» 3 м.[есяца] x 4000 р[уб.лей] = 12000.»

СЕ: Події професійного життя (фінансові питання); Події творчого життя (написання твору).

№ 5

Мейтус Ю. С. Посвідчення про членство в Союзі радянських композиторів з 1932 р., видано 1947 р. [4, 5–7]. У твердій обкладинці.

Текст і СЕ. Організація: «Союз советских композиторов»; Назва та суть посвідчення: «Удостоверение [что Мейтус Ю. С. состоит членом] «Союза советских композиторов с 1932 г.»; Термін дії документа: «действительно по 31 декабря 1947 г.»; Посада, Підпис та ПІБ особи, що засвідчує: «председатель Союза советских композиторов [подпись] Л. Ревуцкий»; Термін продовження дії документа: «продлено по 31 декабря 1948 г.»; Посада, Підпис та ПІБ особи, що засвідчує: «председатель Союза советских композиторов [подпись] Л. Ревуцкий»; Термін продовження дії документа: «продлено по 31 декабря 1949 г.»; Посада, Підпис та ПІБ особи, що засвідчує: «председатель Союза советских композиторов [подпись] Гр.[игорий] Веревка»; Термін продовження дії документа: «продлено по 31 декабря 1950 г.»; Посада, Підпис та ПІБ особи, що засвідчує: «председатель Союза советских композиторов [подпись] Г.[ригорий] Веревка».

№ 6

Мейтус Ю. С. Мандат № 278 делегата первого Всесоюзного з'їзда композиторів, Москва, 19–25 квітня 1948 р. [6, 1].

Папір картонний червоного кольору, літери чорного кольору. У лівому кутку – коло з профілями В. І. Леніна і Й. В. Сталіна, золотого кольору.

Текст бланку вгорі (девіз): «Пролетарии всех стран, соединяйтесь!».

Текст і СЕ. Назва й номер документа: «Мандат № 278[.]». Персона й Делегування їй прав: «Тов. [арищ]. Мейтус Ю. С. является делегатом Первого Всесоюзного Съезда Советских композиторов с правом решающего голоса». Організаційне утворення з певними повноваженнями, Захід, Організація: «Мандатная комиссия Первого Всесоюзного Съезда Советских композиторов[.]» Місце й Дата заходу: «Москва, 19–25 апреля 1948 г.».

№ 7

Мейтус Ю. С. Договір з Червонопрапорним ім. О. Александрова ансамблем пісні й танцю Радянської армії, 14 грудня 1951 р. [7, 61].

ТФ: «В лице Александрова В. А. и Мейтуса Ю. С. в том, что ансамблю предоставляется право постановки и публичного исполнения произведений «Куди ідешь, орле» и «Комсомолко-чорноброва», а автор в свою очередь обязан не издавать массовым тиражом в музыкальных издательствах до момента первого исполнения и не передавать произведение другим ансамблям, не записывать на [слово не определено] или на грамофонную пластинку». «Гонорар» – «1 600 руб.».

СЕ: Події творчого життя (публічне виконання творів); Події професійного життя (договір на виконання твору та умови).

№ 8

Постанова Правління Музфонда про матеріальну допомогу Мейтусу Ю. С., від 30 березня 1953 р. [8, 29].

ТФ. «Протоколи засіданий правління и матеріали к ним Т. I. <...> Протокол № 4 засідання Правління Музыкального Фонда СССР от 30 марта 1953 года <...> Присутствовали <...> Повестка дня : <...> 3. Текущие дела <...> Слушали: <...> О предоставлении композитору МЕЙТУСУ Ю. С. путевки в дом творчества Руза сроком на 10 дней для завершения клавира оперы «Северная Аврора» <...> Постановили: <...> Предоставит композитору МЕЙТУСУ Ю. С. бесплатную путевку в дом творчества Руза сроком на 10 дней. Рекомендация бюро комиссии музыкального театра ССК [Союза советских композиторов] СССР. <...> Слушали: <...> О предоставлении творческой командировки композитору Мейтусу Ю. С. из Киева в Москву сроком на 10 дней для встречи с либреттистом [Всеволодом] Рождественским в связи с завершением клавира оперы «Северная Аврора». Рекомендация бюро комиссии музыкального театра ССК СССР. Постановили: Предоставит композитору Мейтусу Ю. С. творческую командировку в Москву на 10 дней.»

СЕ: Події професійного життя (фінансові та організаційні питання); Події творчого життя (написання твору, написання клавіру).

№ 9

Мейтус Ю. С. Копія паспорта, видана 13 березня 1956 р. [4, 14–15].

Текст бланку і СЕ – не збігаються за мовою, тому й надаються окремо.

Текст і СЕ. Вид документа: «Копия», «Паспорт»; Часовий період дії документа: «Действителен до бессрочный»; Особа, що посвідчується: «1. Фамилия Имя Отчество Мейтус Юлий Сергеевич»; Дата та Міс-

це народження: «2. Время и место рождения 28 января 1903 г. гор. Кировоград»; **Національність:** «3. Национальность еврей»; **Серія та Номер паспорта:** «XIII – ГК № 686527»; **Підпис особи, що посвідчується:** «4. Подпись владельца паспорта»; **Соціальний стан:** «5. Социальное положение служащий»; **Відношення до військової служби:** «6. Отношение к военной службе не военнообязанный»; **Ким виданий:** «7. Кем выдан паспорт 12 отделением милиции гор. Киева»; **Назва, Серія, Номер, Ким і Коли виданий документ, на основі якого видається новий:** «8. На основании каких документов выдан паспорт Паспорт. VII – ГК 512589 выдан 12 отд.[елением] мил.[иции] г.[орода] Киева 12 марта 1951 г.»; **Посади й підписи осіб, що засвідчують документ:** «Начальник милиции подпись нач.[альник] паспортного стола подпись»; **Дата видачі:** «Дата выдачи 13 марта 1956 г.»; **Організація, що завірила:** «Верно Правління Спілки композиторів».

№ 10

Мейтус Ю. С. Довідка про членство в Президії Спілки композиторів України і в Правлінні Спілки композиторів СРСР, від 3 квітня 1972 р. [4, 16].

Текст і СЕ. Організація, що видала довідку: «УРСР Спілка композиторів України»; **Адреса, телефони посадових осіб:** «голови, відповідального секретаря, референтів»; **Номер** «№ 0–10»; **Дата видачі:** «3 апреля 1972 р.»; **Назва документу, Особа (звання, відзнаки, ШБ, посади) й Суть посвідчення особи:** «Справка выдана композитору, заслуженному деятелю искусств Украинской ССР и Туркменской ССР, лауреату Государственной премии СССР Мейтусу Юлию Сергеевичу в том, что он является членом Президиума Союза композиторов Украины и членом правления Союза композиторов СССР.»; **Заклад, в якій надається довідка:** «Выдана для представления в 4-е главное управление при министерстве УССР.»; **Посада та ШБ особи, що засвідчує:** «Ответственный секретарь Правления И. Драгоценный»; **Печатка:** «Печать Правления Спілки композиторів України».

Отже, діловодні документи в цій АТС, звісно, в першу чергу пов'язані із професійною діяльністю. Вони відрізняються певними ознаками. Документ фізичної особи має звернення до офіційного органу («Правлению Музфонда Союза ССР»); зазначення відношення до органу (особа є членом організації: «Члена Музфонда СССР»); має резолюції установи, які надають йому юридичну силу («На правл[ение]», «Задолж[енности]. нет бухгалтер [подпись]»). Отже, наявні не менше двох суб'єктів, серед яких, один – обов'язково офіційний. Однак, на відміну від офіційного рівня зв'язків між суб'єктами, діловодний рівень характеризується тим, що зв'язки встановлюються для вирішення конкретних питань. Інші обов'язкові реквізити цих документів: назва номіналу; текст; дата; підпис. В межах АТС окремими пошуковими ознаками можуть бути традиційні для архівних каталогів СЕ: Персона; Заклад (установа, організація); Географічна ознака. Доцільно також сформулювати тему, яка передавала би суть і / або необхідність створення документа. Однак в Інтернет-середовищі окремими пошуковими ознаками, на наш погляд, не може виступати жоден з виділених СЕ, оскільки на запит відгукнеться незліченна кількість відповідей. У сполученні з іншими ознаками, наприклад, з персоною, можуть виступати такі СЕ: Назва документу (яка, зазвичай, крім номіналу, містить суть управлінської дії); Рівень зв'язків; Події творчого, професійного, особистого, суспільного життя. Крім того, користувачу можна пропонувати аркуш пошуку – перелік СЕ, які зв'язані із відповідними ТФ документів. Таким

чином, для введення повних текстів документів в Інтернет-середовище слід подавати більше ознак для репрезентативного позначення їх змісту, щоб більш точно можна було розшукати документи за сполученням кількох ознак. При цьому, напевно, доцільно пропонувати систему СЕ для формулювання пошукового запиту. Це все може сприяти введенню в науковий і інформаційний обіг документів, що мають інтерес для істориків.

1. *Діловодство й архівна справа. Терміни та ви-значення понять: ДСТУ 2732:2004. – На заміну ДСТУ 2732-94; чинний від 2005–07–01. – К., 2005.*
2. *Российский государственный архив литературы и искусства (далі – РГАЛИ). – Ф. 2454. – Оп. 1. – Ед. хр. 5.*
3. *Родомский Б. И. Музыкальный фонд СССР // Муз. энциклопедия: в 6 т. / Гл. ред. Ю. Келдыш. – М., 1976. – Т. 3.*
4. *Центральный государственный архив-музей литературы и искусства (далі – ЦГАМЛИ). – Ф. 182. – Оп. 2. – Ед. хр. 706.*
5. *РГАЛИ. – Ф. 2454. – Оп. 1. – Ед. хр. 11.*
6. *Кировоградский областной краеведческий музей. – Ф. Мейтус Ю. С. – Ед. хр. 687/1.*
7. *ЦГАМЛИ. – Ф. 182. – Оп. 2. – Ед. хр. 717.*
8. *РГАЛИ. – Ф. 2454. – Оп. 1. – Ед. хр. 26.*

Tupchiienko-Kadyrova L.G. The official level of relations (on the example of the documents from the archival heritage of the composer Yuliy Meytus). The official documents are considered, are denoted the basic elements of the text's structure, distinguished the texts that have the potential searching attractiveness for historians.
Key words: Yuliy Meytus, office work documents, structure of text

О. В. Оленченко

ВЛАДНІ МОДЕЛІ ХРИСТІЯНСЬКОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ: ВАРІАНТ РОМЕЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

У статті розглянуто принципи передачі влади в імперії та інструментарій її сакралізації.

Ключові слова: Візантійська імперія, влада, сакральність

У сфері медієвістики актуальним є вивчення владних структур, уявлень про владу та безпосередньо функцій, які виконувалися володарями. Крім суто адміністративних функцій, дослідників, перш за все, цікавить аспект сакральності влади середньовічного правителя. Про це свідчать розробки таких вчених, як Ж. Дагрон [1], О. Толочко [2], М. Котляр [3] та ін. Аспекти сакральності влади досліджуються передусім у межах західноєвропейського простору. Так, увагу Н. Хачатурян привернуло сакральне як категорія у сприйнятті, а також суто практичні аспекти сакралізації та побудови взаємовідносин влади й церкви в Англії [4]. Студії з форми владних відносин пропонує Т. Сидорова, розкривши владу англійської корони крізь призму теорії корпоративності [5]. Серед досліджень візантійського ґрунту вагоме місце посідають праці Ж. Дагрона [1] та Л. Андреевої [6]. Метою цієї статті є аналіз принципів передачі влади в імперії та інструментарій її сакралізації.

Впродовж всієї доби Середньовіччя важливою складовою образу та функцій володаря була сакральність влади та підтримання такого іміджу. Такі тенденції з'являлися через панування провіденціоналізму. Для людини Середньовіччя нормальною поведінкою була віра в те, що всіма сферами життя керує божественне провидіння. У теоретичних розробках така теза знайшла відображення через адаптацію біблійних сюжетів, завдяки яким, сформулося уявлення, що Царство Земне є проекцією Града Божого.

Формування системи влади у Ромейській імперії відбувалося під безпосереднім римським впливом. Пе-